

PROTOCOL DE SUPERVISIÓ DELS ESPECIALISTES EN FORMACIÓ en ONCOLOGIA MÈDICA

Versió : 1

Data : gener 2022

Elaborat per: Dra. Marta Guix i Dra. Laura Visa

Aprovat per la Comissió de Docència en data : 21-02-22

Presentat al Comitè de Direcció en data : 07-03-22

Objectiu del protocol

Descriure el **nivell de supervisió** requerit per a les activitats assistencials que desenvolupin els residents d'oncologia mèdica del Parc de Salut Mar.

El protocol ha de ser conegut per tots els **residents** de l'especialitat i per **tots els professionals assistencials** de les diferents àrees on es formen els residents.

Aquest document està disponible per consulta a la intranet del Parc de Salut Mar.

Marc Legal

- Tota l'estructura del sistema sanitari ha d'estar en disposició de ser utilitzada per als ensenyaments de grau, formació especialitzada i continuada dels professionals.

- El deure general de supervisió és inherent a l'exercici de les professions sanitàries als centres on es formen residents.

- o *Article 104 de la Llei 14/1986, General de Sanitat.*

- o *Article 34.b de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut*

- o *Article 12.c de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'Ordenació de les Professions Sanitàries.*

- Les comissions de docència han d'elaborar protocols escrits per a graduar la supervisió de les activitats que duguin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb especial referència a l'àrea d'urgències o qualsevol altra que es consideri d'interès.

- El protocols s'han de presentar als òrgans de direcció del centre per a que el /la Cap d'Estudis pacti amb ells la seva aplicació i revisió periòdica.

o Article 15.5 del RD 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes de sistema de formació sanitària especialitzada.

o Article 15.5 del Decret 165/2015, de 21 de juliol, de Formació sanitària especialitzada a Catalunya

Àmbit d'aplicació

Aquest protocol de supervisió és aplicable a **tots els residents** que estiguin desenvolupant el seu programa de formació sanitària especialitzada d'Oncologia mèdica al Parc de Salut Mar de Barcelona.

Afectarà tant a aquells residents que hagin obtingut una plaça a la nostra unitat docent com a aquells d'unitats docents externes que es trobin realitzant una rotació, degudament autoritzada, a la nostra unitat docent.

Deure de supervisió

El deure general de supervisió és **inherent als professionals** que presten serveis a les diferents unitats assistencials on es formen els residents. Aquests professionals estan obligats a informar els tutors sobre les activitats realitzades pels residents.

Els responsables dels equips assistencials dels diferents dispositius que integren la unitat docent han de **programar les activitats** assistencials dels residents en coordinació amb els seus tutors, per tal de facilitar el **compliment de l'itinerari formatiu** de l'especialitat i la **integració supervisada** dels residents en les activitats assistencials, docents i investigadores que es duguin a terme en aquestes unitats, amb subjecció al règim de jornada i descansos previstos per la legislació aplicable al respecte.

La Comissió de Docència i els òrgans de direcció han d'establir els mecanismes necessaris per facilitar el compliment de l'itinerari formatiu i la supervisió adequada dels residents a cada unitat o dispositiu pel qual roten residents.

Supervisió decreixent durant la residència

El sistema de residència implica la prestació professional de serveis per part dels titulats universitaris que cursen els programes oficials de les diferents especialitats en Ciències de la salut.

Aquest sistema formatiu suposa **l'assumpció progressiva de responsabilitats** en l'especialitat que s'estigui cursant i un **nivell decreixent de supervisió**, a mesura que s'avança en l'adquisició de les competències previstes en el programa formatiu, fins a arribar al grau de responsabilitat inherent a l'exercici autònom de l'especialitat sanitària.

En aplicació d'aquest principi rector, els residents han de seguir les indicacions dels especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius de centre o unitat, sense perjudici de plantejar a aquests especialistes i als seus tutors totes les qüestions que suscitin com a conseqüència d'aquesta relació.

Com a normes generals:

1. Els residents tindran en totes les rotacions un **professional de plantilla** que supervisarà el seu treball.

2. La supervisió dels residents de **primer any** serà de **presència física**.

o Serà responsabilitat dels especialistes que prestin serveis als diferents dispositius del centre o unitat pels quals estiguin rotant o prestant serveis d'atenció continuada els residents.

o Els esmentats especialistes han de visar per escrit les altes, baixes i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.

3. A partir del segon any, la supervisió serà progressivament decreixent.

o A aquests efectes, el/la tutor/a del/la resident podrà impartir, tant a aquest/a com als especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat, instruccions específiques sobre el grau de supervisió requerida pels residents al seu càrrec, segons les característiques de l'especialitat i el procés individual d'adquisició de competències.

o En tot cas, el/la resident té dret a conèixer als professionals presents a la unitat en la qual presti serveis i podrà recórrer i consultar als mateixos quan ho consideri necessari.

Graduació de la supervisió de les activitats assistencials

La capacitat per a realitzar determinades activitats assistencials per part dels residents té relació amb el seu nivell de competències i amb la seva experiència, en bona mesura determinada per l'any de residència en què es trobin. A més, la naturalesa i dificultat de l'activitat a realitzar és un determinant important. Aquests factors condicionen el **grau de supervisió** que necessiten.

Nivell 3. Supervisió alta

El/la resident té un coneixement teòric de determinades actuacions però no experiència. El/la resident observa i ajuda a l'especialista de plantilla que és qui fa l'activitat o el procediment.

Nivell 2. Supervisió mitjana

El/la resident té suficient coneixement però no la suficient experiència per realitzar una determinada activitat assistencial de forma independent. El/la resident fa l'activitat o el procediment sota supervisió directa de l'especialista responsable. Supervisió directa vol dir que l'especialista que està supervisant al/la resident coneix el que fa, intervé quan ho considera necessari i respon a les seves consultes o demandes d'intervenció. La supervisió directa no implica necessàriament que l'especialista estigui de presència física durant tota l'activitat o el procediment.

Nivell 1. Supervisió baixa o a demanda

Les competències adquirides permeten al/la resident dur a terme actuacions de manera independent, sense necessitat de tutela directa. El/la resident executa i després informa l'especialista responsable. Sol·licita supervisió si ho considera necessari.

Nivell	Supervisió	Autonomia
1	Supervisió a demanda	Actua de manera independent, excepte en situacions puntuals.
2	Supervisió directa	Sap com actuar però li manca experiència per a ser autònom/a.
3	Realitzat per l'especialista	Només te coneixements teòrics, pot observar i ajudar.

- Les activitats apreses en anys anteriors mantenen el Nivell de Supervisió previ a l'inici del següent any formatiu, per anar disminuint al llarg del mateix.
- Per a les activitats de nova realització, s'estableix sempre el Nivell de Supervisió màxima a l'inici de la rotació, independentment de l'any formatiu.

Quan un/a resident no assoleix les competències necessàries per a progressar en la seva formació, no es pot disminuir el Nivell de Supervisió de l'activitat en qüestió, havent-se de notificar aquest fet al tutor/a del/la resident, que podrà adaptar i redefinir els Nivells de Supervisió de la rotació fins que es comprovi que la progressió del/la resident garanteix la qualitat de la formació.

L'activitat assistencial del resident d'oncologia mèdica es desenvolupa, durant els 5 anys de formació, en 5 escenaris: 1) rotacions en serveis clínics diferents a oncologia mèdica, 2) rotació per la planta d'hospitalització d'oncologia mèdica, 3) rotació per hospital de dia i consultes externes d'oncologia mèdica, 4) guàrdies/atenció continuada de Medicina i 5) guàrdies/atenció continuada de l'especialitat d'oncologia mèdica. Es detallen a continuació els nivells de supervisió en funció de l'any de residència i de l'escenari formatiu:

- El resident de primer any actuarà amb un nivell de supervisió 3 en totes les seves rotacions: planta d'hospitalització d'oncologia, medicina interna, urgències de medicina, anatomia patològica, hematologia i unitat de cures pal·liatives.
- El resident de segon any actuarà amb un nivell de supervisió 3 a l'inici de la seva rotació per la Unitat de Cures Intensives, i finalitzarà amb un nivell de supervisió 2. De la mateixa manera, el resident de tercer any actuarà amb un nivell de supervisió 3 a l'inici de la seva rotació pel servei de Radioteràpia, i finalitzarà amb un nivell de supervisió 2.
- A manera de resum, s'inclou una taula amb els nivells de supervisió dels residents durant la seva formació en la planta d'hospitalització d'oncologia i l'àrea ambulatoria d'oncologia (que inclou tant l'hospital de dia d'oncologia com les consultes externes)
-

PLANTA HOSPITALITZACIÓ ONCOLOGIA	R1	R2	R3-4	R5
Maneig del pacient crític	3	3-2	2	1
Maneig del pacient pal·liatiu	3	2	2-1	1
Identificar el nivell d'intensitat terapèutica adequat al pacient	3	3	2	1
Conèixer la història clínica detallada del pacient	3	2	2-1	1
Elaborar informes	3	3-2	2-1	1
Diagnòstic i maneig de les toxicitats dels tractaments oncològics	3	3-2	2-1	1
Estadificar els diferents tipus de tumors	3	2	2-1	1
Comunicar informació al pacient i familiars	3	3-2	2	1
Realitzar interconsultes hospitalàries	3	3	2	1
ÀREA AMBULATORIA D'ONCOLOGIA			R3-4	R5
Realitzar la història oncològica detallada del pacient			2	1
Informar amb precisió de diagnòstic, pronòstic i pla de tractament oncològic			3-2	1
Indicar i interpretar els resultats de les tècniques diagnòstiques més habituals: patologia, radiologia, endoscòpies			2-1	1
Conèixer les indicacions de cirurgia i radioteràpia en les diferents situacions clíniques			2	1
Conèixer les opcions de tractament més adequades en pacients amb comorbiditats, fràgils i/o d'edat avançada			3-2	1
Prevenir i tractar els efectes secundaris aguts i tardans dels tractaments sistèmics			2-1	1
Prescriure el tractament sistèmic oncològic segons l'estadi tumoral i els factors predictius o pronòstics de cada tumor, en la dosificació i posologia adequades			3-2	1
Conèixer les pautes de seguiment en pacients oncològics			2-1	1
Atendre adequadament els llargs supervivents			2	1
Aplicar els criteris de valoració de resposta adequats a cada tractament oncològic			2-1	1

Guàrdies

El resident d'Oncologia realitza guàrdies de presència física durant els 5 anys de formació i sempre es respecta el dret a la lliurança de guàrdia.

Els residents de 1r i 2n any realitzen únicament guàrdies al servei d'Urgències de Medicina (aproximadament 4 al mes).

Durant el primer any, realitzaran guàrdies amb nivell de responsabilitat 3. Durant el segon any, el nivell de supervisió serà 2.

Els residents de 3r a 4rt any realitzen 2-3 guàrdies d'Oncologia i 1-2 al Servei d'Urgències de Medicina, amb un nivell de supervisió 2. Els residents de 5è any realitzen només guàrdies de l'especialitat d'oncologia (aproximadament 4 guàrdies al mes), amb un nivell de supervisió 1.

Les guàrdies d'especialitat són de 17 hores els dies feiners (de les 15 h a les 8 h del dia següent) i de 24 hores els dissabtes, diumenges i festius (de 9 h a 9 h). Les guàrdies d'Oncologia són compartides amb el servei d'Hematologia, de manera que el metge de guàrdia és responsable dels pacients ingressats i d'urgències tant del servei d'Oncologia com del servei d'Hematologia. Es disposa sempre d'un adjunt localitzable de cadascuna de les dues especialitats.

NOTA: El protocol de supervisió propi del Servei d'Urgències de Medicina inclou informació més detallada en referència a les guàrdies realitzades per residents d'especialitats mèdiques del Parc de Salut Mar.